

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

72. SESJA PLENARNA 28-29 LISTOPADA 2007 R.

Opinia Komitetu Regionów „Zielona księga w sprawie zastosowań nawigacji satelitarnej”

(2008/C 53/01)

KOMITET REGIONÓW

- Uznaje europejski system nawigacyjny Galileo za niezbędny, ponieważ chodzi o projekt, który ma w pełni strategiczne znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego oraz dla bezpieczeństwa.
- Jest przekonany, że system Galileo znacząco przyczyni się do realizacji odnowionej strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia, a tym samym także do zwiększenia spójności terytorialnej.
- Uważa, że Galileo pomoże lepiej zarządzać wszystkimi rodzajami transportu w miastach i regionach. Możliwe będzie bardziej precyzyjne przygotowanie planów zarządzania kryzysowego w wypadku powodzi i innych katastrof, kierowanie działaniami ratunkowymi i śledzenie zmian w środowisku naturalnym. Dzięki połączeniu go z systemami map sieci infrastruktury i podłoża można będzie lepiej planować zagospodarowanie terenu i projekty budowlane, wyraźnie zwiększy się mobilność osób niepełnosprawnych itd. Europejski system nawigacji satelitarnej trwale pobudzi innowacyjność.
- Podkreśla, że Galileo może faktycznie stać się inkubatorem sprzyjającym realizacji celów strategii lizbońskiej.
- Jest zdania, że bardzo trafnym posunięciem byłoby utworzenie agencji europejskiej, której zadaniem byłoby wspieranie tworzenia zastosowań i promowanie projektu Galileo. Agencja taka powinna dysponować instrumentem finansowym (*venture capital*) umożliwiającym wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw w tworzeniu zastosowań.
- Uważa, że należy utworzyć ogólnoeuropejski system propagowania, zachęt i kształcenia, ponieważ tylko skoordynowane podejście może przynieść oczekiwane efekty.
- Jest gotów pełnić funkcję pośrednika i koordynatora pomiędzy Komisją Europejską, właściwymi organami systemu Galileo oraz samorządami lokalnymi i regionalnymi.

Sprawozdawca: Petr OSVALD (CZ/PES), członek Rady Miasta Pilzna

Dokument źródłowy

Zielona księga w sprawie zastosowań nawigacji satelitarnej

COM(2006) 769 wersja ostateczna

Zalecenia polityczne

Znaczenie dla Komitetu Regionów

KOMITET REGIONÓW

Główne uwagi

1. Od tego, jak dokładnie jesteśmy w stanie określić położenie i czas, zależy jakość wszelkich naszych decyzji.
2. Komitet Regionów uznaje europejski system nawigacyjny Galileo za niezbędny, ponieważ chodzi o projekt, który ma w pełni strategiczne znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego oraz dla bezpieczeństwa. Systemy nawigacyjne staną się w niedalekiej przyszłości nieodłączną częścią naszego życia, podobnie jak telefony komórkowe czy internet. Mimo że obecnie podstawowe zastosowanie znajdują przede wszystkim w transporcie, w połączeniu z systemami uzupełniającymi (mapami itd.), wyraźnie wpłyną także na szereg innych działań od planowania przestrzennego, przez ochronę środowiska naturalnego, zarządzanie kryzysowe, budownictwo, aż po rolnictwo.
3. Komitet Regionów uznaje za niekorzystne ze strategicznego, ale też politycznego i gospodarczego punktu widzenia, by regiony europejskie były uzależnione od wojskowego systemu stworzonego przez inne mocarstwo (GPS — Stany Zjednoczone, Glonass — Rosja, Compass/Beidou — Chiny).
4. Komitet Regionów jest przekonany, że system Galileo znacząco przyczyni się do realizacji odnowionej strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu i zatrudnienia, a tym samym także do zwiększenia spójności terytorialnej.
5. Komitet Regionów spodziewa się, że Galileo stanie się nowym narzędziem służącym dalszemu rozwojowi i zwiększaniu konkurencyjności regionów Europy. W miastach i regionach pomoże lepiej zarządzać wszystkimi rodzajami transportu. Możliwe będzie bardziej precyzyjne przygotowanie planów zarządzania kryzysowego w wypadku powodzi i innych katastrof, kierowanie działaniami ratunkowymi i śledzenie zmian w środowisku naturalnym. Dzięki połączeniu go z systemami map sieci i podłoża można będzie lepiej planować zagospodarowanie terenu i projekty budowlane, wyraźnie zwiększy się mobilność osób niepełnosprawnych itd. Europejski system nawigacji satelitarnej trwale pobudzi innowacyjność.
6. Komitet Regionów jest świadom tego, że program Galileo stanowi ważny krok na drodze rozwoju regionów europejskich. Cele tej inicjatywy pozostają w zgodzie z priorytetami Komitetu Regionów. Za pośrednictwem programu Galileo można na przykład zwiększyć bezpieczeństwo i płynność we wszystkich rodzajach transportu, poprawić monitoring stanu środowiska naturalnego i jego zmian, lepiej zapobiegać sytuacjom kryzysowym, skuteczniej koordynować zarządzanie kryzysowe oraz zwiększyć dokładność, szybkość i efektywność interwencji. Globalny system nawigacji satelitarnej (GNSS) poprawi jakość planowania przestrzennego, przygotowania, realizacji i nadzoru projektów budowlanych, zwiększy mobilność osób niepełnosprawnych oraz zmniejszy awaryjność sieci energetycznych. Jeśli przygotowaniu i eksploatacji Galileo poświęci się odpowiednią uwagę i wysiłki oraz dobrze się je skoordynuje, projekt ten zapoczątkuje nową falę innowacji, badań, rozwoju oraz stosowania nowych technologii w przemyśle i w życiu codziennym. Stanie się on dzięki temu potężnym narzędziem zwiększania konkurencyjności poszczególnych regionów europejskich oraz Unii Europejskiej jako całości.
7. Komitet Regionów podkreśla, że Galileo może faktycznie stać się inkubatorem sprzyjającym realizacji celów strategii lizbońskiej. Jest jednak konieczne, by do tego procesu aktywnie włączyły się nie tylko wszystkie państwa członkowskie, ale także wszystkie regiony europejskie. Powodzenie tego projektu zależy od udziału i stopnia zainteresowania podmiotów lokalnych i regionalnych. Galileo stworzy w regionach szereg nowych, ciekawych możliwości handlowych dla lokalnych i regionalnych zainteresowanych podmiotów, takich jak małe i średnie przedsiębiorstwa. Spowoduje między innymi pogłębienie się w regionach partnerstwa pomiędzy samorządem lokalnym i regionalnym, podmiotami gospodarczymi, instytucjami naukowymi i badawczymi oraz obywatelami. O ile projekt Galileo będzie realizowany w sposób wyważony nie tylko w starych, ale również w nowych państwach członkowskich UE, które trzeba przy tym o wiele wyraźniej włączyć w podejmowane działania, stanie się on jednym z podstawowych narzędzi wzmocnienia spójności terytorialnej Unii Europejskiej.
8. Komitet Regionów zwraca uwagę, że choć Galileo będzie nieodpłatnie oferować podstawowe usługi na rynku masowym, to usługi o najwyższej gwarantowanej niezawodności i precyzji będą odpłatne. Z perspektywy zwiększania spójności terytorialnej jest ważne, by słabiej rozwinięte regiony europejskie nie znalazły się pod tym względem w niekorzystnej sytuacji i były od początku aktywne w całym procesie. Należy im zwłaszcza zapewnić dostęp do systemu i jego zastosowań.

Odpowiedzi na pytania postawione w zielonej księdze

Odnosnie do pyt. 1, dotyczącego m.in. możliwości przyjęcia środków służących przyspieszeniu wprowadzenia zastosowań GNSS na rynek, stosowności ram prawnych i potrzeby ich dalszego rozwoju oraz roli władz publicznych:

9. W dziedzinie transportu należy znowelizować wiele przepisów technicznych Wspólnoty tak, by wymagania w nich zawarte opierały się na standardach systemu Galileo, tzn. nie były z nimi sprzeczne. Tylko w ten sposób będzie można zapewnić niezbędny poziom interoperacyjności między różnymi systemami i zastosowaniami. Ważnym czynnikiem, który mógłby przyspieszyć w tej dziedzinie wprowadzenie na rynek tych zastosowań systemów nawigacyjnych, które związane są z bezpieczeństwem, mogłoby być konsekwentne wydawanie certyfikatów zgodności z systemem Galileo, zgodnie ze znowelizowanymi przepisami technicznymi Wspólnoty, a także określenie podstawowych wymagań technicznych dla naziemnych i innych urządzeń zabezpieczających wykorzystujących nawigację satelitarną. Ogólnie rzecz biorąc, konieczne będzie zapewnienie bezpieczeństwa w ramach procesu certyfikacji. Organem certyfikującym powinien przy tym być podmiot wyposażony w odpowiednie kompetencje i uprawnienia do wykonywania takich działań (konieczne jest też rozróżnienie między szczeblem krajowym a europejskim). Trzeba będzie również zdecydować, w odniesieniu do których elementów systemu Galileo (łącznie z systemem EGNOS) będzie się wymagać certyfikacji dla innych systemów i zastosowań.

10. Nowe technologie przynoszą ze sobą także ryzyko. Należy zatem zająć się na przykład kwestiami zapobiegania celowym atakom i obrony przed nimi, jak też szczegółowo przeanalizować zagadnienie odpowiedzialności (publicznej i prywatnej).

11. W dziedzinie geodezji, energetyki, gospodarki wodnej, telekomunikacji itd. należy zapewnić certyfikację i aktualność zasobów kartograficznych poprzez ujednoczenie dostępu do nich poszczególnych organów. Projekt Globalnego Monitoringu dla Środowiska i Bezpieczeństwa (GMES) znacząco poprawi dostęp samorządów lokalnych i regionalnych do danych oraz zwiększy ich harmonizację. Trzeba jednak wyjaśnić relacje pomiędzy GMES a dyrektywą INSPIRE (dyrektywa 2007/2/WE ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej) oraz sposób i warunki udostępniania podmiotom prywatnym danych będących w posiadaniu władz publicznych (na przykład kwestie własności intelektualnej, ograniczeń i warunków użytkowania). System GMES powinien przynosić korzyści także na szczeblu lokalnym i regionalnym, co należy uwzględnić podczas opracowywania tej inicjatywy i jej zastosowań. W szczególności należy w drodze odpowiednich mechanizmów finansowych złagodzić dodatkowe obciążenia dla miast, regionów i gmin związane z ewentualnym wymaganym dostosowaniem istniejących baz danych, na przykład poprzez harmonizację dostępnych danych czy zmiany w interfejsach danych, tak aby zapobiec ponoszeniu kosztów tylko na szczeblu lokalnym i regionalnym, który jest często w posiadaniu tych danych. Ponadto należy zwrócić odpowiednią uwagę na aspekty

bezpieczeństwa i wymogi ochrony danych — częściowo chodzi tutaj o bardzo szczegółowe dane.

12. Należy też rozpocząć opracowywanie niedrogich zastosowań dla osób niepełnosprawnych, ułatwiających im poruszanie się.

Odnosnie do pyt. 2, dotyczącego postrzegania istniejących ram prawnych w zakresie zagadnień ochrony prywatności w związku z wprowadzeniem usług opartych na GNSS oraz potrzeby wprowadzenia dodatkowych środków w celu rozwiązania szczególnych problemów związanych z ochroną prywatności:

13. Nowe technologie zwiększają konieczność bardziej odpowiedniego i dogłębnego zbadania i rozwiązania kwestii ochrony prywatności, zwłaszcza w odniesieniu do zastosowań związanych z zapewnianiem ochrony przed działaniami niezgodnymi z prawem oraz zastosowań w zakresie zarządzania kryzysowego. Należy położyć nacisk na zapobieganie bezprawnemu wykorzystywaniu uzyskanych informacji i danych oraz na unie możliwianie takich nadużyć.

14. Konieczne jest określenie granicy między potencjalnym wykorzystaniem gospodarczym poszczególnych zastosowań a ochroną prywatności obywateli (śledzenie ruchu towarów, klientów, pracowników itd.). Trzeba będzie certyfikować zastosowania pod względem ochrony prywatności oraz przedsięwziąć środki przeciwko bezprawnemu wykorzystywaniu tak uzyskanych danych. Większość informacji, które mogą naruszyć prywatność obywateli, powstaje bez ich wiedzy jako produkt dodatkowy, podczas użytkowania przez nich danego zastosowania. Należy zatem oceniać zastosowania także pod względem możliwości wytwarzania takich niebezpiecznych skutków ubocznych.

Odnosnie do pyt. 3, dotyczącego współmierności ogółu działań badawczych w Europie do ogólnego celu zakładającego zapewnienie Europie konkurencyjności w dziedzinie nowoczesnych technologii oraz zwiększenia wysiłków badawczych i najlepszego sposobu wykorzystania wyników badań:

15. Należy określić wspólne interesy i priorytety oraz połączyć wysiłki mające na celu wsparcie rozwoju, badań i działalności naukowej, zwłaszcza dotyczące kwestii ich finansowania. W odniesieniu do sformułowania dalszej strategii stosowne byłoby przeanalizowanie zaleceń z już zakończonych projektów badawczo-naukowych prowadzonych w ramach Wspólnego Przedsięwzięcia Galileo (GJU), Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA) i programów ramowych UE. W nowej strategii trzeba także koniecznie uwzględnić rolę samorządów lokalnych i regionalnych, które same mogą znaleźć szereg zastosowań dla systemów nawigacyjnych, a przede wszystkim mogą rozbudzać i stymulować zainteresowanie badaniami i rozwojem w tej dziedzinie w poszczególnych regionach.

16. W celu określenia nowych zastosowań na szczeblu lokalnym i regionalnym samorządy lokalne i regionalne mogą ustanowić formy współpracy z uniwersytetami i badan z ich udziałem, uzyskując cenne synergie udoskonalające działalność badawczą dzięki obserwacjom dokonywanym bezpośrednio w terenie.

17. Użytkownicy końcowi muszą w większym zakresie uczestniczyć w opracowywaniu zastosowań. Przy wspieraniu tworzenia zastosowań nie należy postępować w sposób jednokierunkowy, tzn. skupiać się na firmach technologicznych, ale należy zapewnić miejsce także przyszłym użytkownikom produktów tak, by firmy technologiczne mogły opracowywać zastosowania dostosowane do ich potrzeb. Często o wiele lepsze efekty przynosi dokładna znajomość konkretnych potrzeb, czy też przeznaczenia zastosowania, w momencie jego tworzenia, niż późniejsze dostosowywanie uniwersalnego produktu. Trzeba też wspierać kompatybilność z już istniejącymi i działającymi systemami.

Odnosnie do pyt. 4, dotyczącego stymulowania MŚP przez urzędy i organy władzy publicznej oraz wspierania ośrodków naukowych i programów szkoleń:

18. Należy utworzyć ogólnoeuropejski system propagowania, zachęty i kształcenia, ponieważ tylko skoordynowane podejście może przynieść oczekiwane efekty. Ważnym elementem tego systemu powinien być Komitet Regionów, który może pełnić istotną rolę we włączaniu samorządów lokalnych i regionalnych do tych działań. Jest bowiem niezbędne, by taki system funkcjonował jak najbliższej obywateli, użytkowników (istotnymi użytkownikami będą także same samorządy lokalne i regionalne) oraz przedsiębiorstw opracowujących konkretne zastosowania. Mimo że małe i średnie przedsiębiorstwa są zasadniczym filarem tego rozwoju, nie należy pomijać także wielkich przedsiębiorstw, które mogą odegrać podstawową rolę przy zapewnianiu kompatybilności z innymi eksploatowanymi przez nie systemami, takich jak na przykład przedsiębiorstwa energetyczne, operatorzy sieci telefonii komórkowej itd.

19. W najwyższym stopniu trafnym posunięciem byłoby utworzenie agencji europejskiej, której zadaniem byłoby wspieranie tworzenia zastosowań i promowanie projektu Galileo. Agencja taka powinna dysponować instrumentem finansowym (*venture capital*) umożliwiającym wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw w tworzeniu zastosowań. Powinna ona posiadać punkty kontaktowe we wszystkich państwach i współpracować nie tylko z organami szczebla krajowego, ale także z samorządami lokalnymi i regionalnymi oraz stowarzyszeniami przedsiębiorstw czy ośrodkami naukowymi. Jest konieczne, by UE wzięła na siebie odpowiedzialność nie tylko za utworzenie samego systemu, ale także za jego zastosowanie i promowanie. Organ Nadzoru Europejskiego GNSS (GSA) także mógłby pełnić tę funkcję, jednak nie jest to możliwe w ramach jego obecnych kompetencji.

20. Z uwagi na to, że projekt europejskiego systemu nawigacyjnego nie dysponuje jasno określonym harmonogramem realizacji ani też analizą korzyści gospodarczych i rentowności, przedsiębiorstwom opracowującym zastosowania bardzo trudno jest uzyskać kredyt komercyjny. Niezbędne jest zatem utworzenie w tym celu innego instrumentu finansowego. Na rozważenie zasługuje idea wspólnego wykorzystywania zastosowań. Ze względu na znaczenie tego projektu dla realizacji strategii lizbońskiej, jego finansowanie tylko ze środków siódmego programu ramowego jest nieadekwatne i niewystarczające.

21. Bardzo użyteczne byłyby seminaria i szkolenia, w których uczestniczyłyby samorządy lokalne i regionalne, jako podmioty utrzymujące bliskie kontakty z użytkownikami zastosowań, tzn. małymi i średnimi przedsiębiorstwami oraz z ogółem społeczeństwa. Rolę koordynatora mógłby tu odegrać Komitet Regionów.

Odnosnie do pyt. 5, dotyczącego najważniejszej dziedziny współpracy oraz istnienia na świecie konkretnego sektora, na którym należy się skupić:

22. Trzeba wspierać działania mające na celu zapewnienie kompatybilności i interoperacyjności systemów Galileo, Glonass, Compass i GPS (i ewentualnie także innych), jak również międzynarodową koordynację prac nad zastosowaniami, przede wszystkim z perspektywy zapewnienia interoperacyjności w wymiarze transgranicznym. Należy zatem zapewnić nie tylko kompatybilność systemów, ale też w jak największym wymiarze kompatybilność zastosowań. Trzeba także zwrócić większą uwagę na współpracę w zakresie rozwoju systemów chroniących społeczeństwo przed atakami terrorystycznymi i przestępczością innego rodzaju.

Odnosnie do pyt. 6, dotyczącego potrzeby opracowywania standardów dla urzędzeń i usług nawigacji satelitarnej i na jakim szczeblu:

23. Pożądane byłoby wprowadzenie koordynacji na szczeblu europejskim w celu oceny zastosowań GNSS nie tylko pod względem bezpieczeństwa, ale także ich wzajemnej kompatybilności i interoperacyjności. Nieszczęśliwym rozwiązaniem jest, naszym zdaniem, pojawienie się niekompatybilnych ze sobą zastosowań krajowych czy regionalnych, jak ma to obecnie miejsce na przykład w odniesieniu do krajowych systemów pobierania opłat drogowych. Dobrze byłoby także rozpocząć opracowywanie jednolitych ram, które określałyby wspólne podejście do wprowadzania rozwiązań służących osiągnięciu bezawaryjnego funkcjonowania funkcji lokalizacyjnej systemu Galileo (o zakładanym poziomie bezpieczeństwa zgodnym z odpowiednimi standardami), z uwzględnieniem czynników o zasięgu lokalnym oraz różnych wymagań co do dokładności lokalizacji. Konieczne jest jak najszybsze określenie odpowiedzialności za działania w dziedzinie „publicznie regulowanych usług” na szczeblu europejskim i krajowym tak, by proces ten przebiegał w państwach członkowskich w sposób skoordynowany i na porównywalnym poziomie.

Odnosnie do pyt. 7, dotyczącego rodzajów zastosowań związanych z bezpieczeństwem wymagających certyfikacji, kwestii, czy wymogi bezpieczeństwa związane z infrastrukturą Galileo stanowią wystarczającą podstawę do certyfikacji systemów, włączając w to okres życia infrastruktury, oraz kwestii odpowiedzialności:

24. Certyfikacji wymagają przede wszystkim te systemy i zastosowania, które korzystają z gwarantowanych usług Galileo (a zwłaszcza wszystkie zastosowania związane z bezpieczeństwem) oraz te, w przypadku których należy postępować zgodnie z odpowiednimi standardami. W odniesieniu do tych usług trzeba też zapewnić przejrzystość wymagań, aby zapobiegać nadużyciom.

25. W celu wykazania, że osiągnięto określony poziom integralności w zakresie bezpieczeństwa systemów, trzeba przyjąć niezbędne rozwiązania możliwe do zastosowania na wszystkich etapach okresu życia infrastruktury. Ogólnie należy rozwiązać kwestię odpowiedzialności producentów urządzeń oraz podmiotów eksploatujących system w przypadku awarii i zakłóceń.

Odnosnie do pyt. 8, dotyczącego potrzeby lepszej koordynacji działań dotyczących spektrum na szczeblu międzynarodowym i europejskim oraz kwestii ewentualnego wprowadzenia środków w sprawie potencjalnych źródeł interferencji:

26. Należy nadal zajmować się problematyką kompatybilności systemu Galileo z innymi światowymi systemami GNSS lub przynajmniej zapewnić, by się nawzajem nie zakłócały.

Odpowiedzi na pytania 9 i 10 zostały już zawarte w uwagach dotyczących poprzednich pytań.

Zalecenia i stanowisko Komitetu Regionów

KOMITET REGIONÓW

27. Rozumie i popiera zamiar Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego, by sfinansować zakończenie tworzenia systemu Galileo w ramach obowiązującej perspektywy finansowej, jako najlepsze i jedyne realne rozwiązanie obecnej sytuacji, nawet za cenę renegocjacji perspektywy oraz jej zmiany w minimalnym zakresie niezbędnym dla bezzwłocznej kontynuacji projektu. Zwraca uwagę Rady i Komisji Europejskiej na fakt, że powodzenie całego systemu zależy przede wszystkim od szybkości jego realizacji.

28. Zwraca uwagę Rady i Komisji Europejskiej na potrzebę pilnego znalezienia sposobu finansowania projektu z europejskich funduszy publicznych w celu jego zakończenia oraz na potrzebę jak najszybszego zadecydowania o lokalizacji agencji GSA i jej nowej — ze względu na zmianę systemu finansowania — roli. Jeśli byłoby to możliwe, należałoby tego dokonać przed końcem 2007 r.

29. Wzywa Radę i Komisję Europejską, by określiły dokładny i realistyczny harmonogram zawierający datę rozpoczęcia eksploatacji systemu Galileo, oraz by konsekwentnie kontrolowały zgodność z tym harmonogramem i jej wymagały. Należy zrobić wszystko, by nie dopuścić do dalszych opóźnień.

30. Zwraca uwagę Rady i Komisji Europejskiej na to, że niezbędnym jest, by rozwój poszczególnych zastosowań przebiegał jednocześnie z przygotowaniem i wdrażaniem systemu Galileo tak, by od momentu oddania go do eksploatacji mógł być w pełni wykorzystywany i by nie powstały dalsze opóźnienia spowodowane późniejszym opracowywaniem zastosowań. Rozwojowi zastosowań i przygotowaniu użytkowników trzeba zatem poświęcić taką samą uwagę jak samemu systemowi nawigacyjnemu i wspierać je w podobny sposób.

31. Zwraca uwagę Rady i Komisji Europejskiej na to, że do powodzenia projektu potrzebne jest podejście nie tylko krajowe, ale też regionalne; samorządy lokalne i regionalne powinny odgrywać ważną i niezastąpioną rolę w procesie przygotowań, wdrażania systemu, tworzenia zastosowań i ich propagowania. W tym celu Komitet Regionów jest gotów pełnić funkcję pośrednika i koordynatora pomiędzy Komisją Europejską, właściwymi organami systemu Galileo oraz samorządami lokalnymi i regionalnymi.

Bruksela, 28 listopada 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE